

Handläggare
Nathan Öhrn
Telefon: 08-508 33 868

Förslag till ändring i Skolverkets föreskrifter om ansökan om riksrekryterande utbildning

Remiss från Skolverket, dnr 2025:670

Sammanfattning

Skolverket har skickat "Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan till riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan;" på remiss till Stockholms stad. Utbildningsförvaltningen lämnar synpunkter på remissen i form av ett kontorsutlåtande.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till Skolverkets föreslagna ändringar i föreskrifterna. Förvaltningen ser att ändringarna är i linje med de förändringar som har förts in i gymnasieförordningen (2010:2039) i samband med att riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen har blivit ett permanent inslag i gymnasieskolan och i samband med att vissa ändringar i bestämmelserna om riksrekryterande estetisk spetsutbildning.

Bakgrund/Ärendet

Skolverket har skickat "Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan till riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan;" på remiss till Stockholms stad. Sedan läsåret 2009/2010 har det inom gymnasieskolan pågått en försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen. Från och med läsåret 2025/2026 så blir dessa spetsutbildningar ett permanent inslag i gymnasieskolan. Inför detta har ändringar förts in i gymnasieförordningen (2010:2039) och vissa förtydliganden har gjorts avseende den sedan tidigare permanenta riksrekryterande estetiska spetsutbildningen. Då det nu införs en ny typ av riksrekryterande utbildning ser Skolverket ett behov av att förtydliga vad som krävs vid ansökan om att få anordna sådan utbildning. Skolverket föreslår därför ändringar till Skolverkets

föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan.

De föreslagna ändringarna i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan förtydligar vad som krävs av huvudmannen vid ansökan om att anordna dessa utbildningar. Ansökan om riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen ska, utöver det som anges i gymnasieförordningen, innehålla uppgifter om skolans resurser, eventuell tidigare erfarenhet av utbildning med motsvarande innehåll, en elevprognos som visar att det finns elever med särskilda kunskaper och färdigheter som efterfrågar utbildningen, och innehållet i specialiseringsämnena eller spetsämnena. Ansökan behöver också visa på att det finns ett etablerat samarbete med en högskola och hur en elev utöver sina gymnasiestudier kan delta i kurser vid högskolan. Ansökan om att anordna riksrekryterande estetisk spetsutbildning behöver dessutom innehålla ett yttrande från en högskola om att det finns ett nationellt intresse för utbildningen.

Utbildningsförvaltningen lämnar synpunkter på remissen i form av ett kontorsutlåtande då remisstiden inte medger behandling i utbildningsnämnden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till Skolverkets föreslagna ändringar i föreskrifterna (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan. Förvaltningen ser att ändringarna är i linje med de förändringar som har förts in i gymnasieförordningen (2010:2039) i samband med att riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen har blivit ett permanent inslag i gymnasieskolan, och i samband med att vissa ändringar i bestämmelserna om riksrekryterande estetisk spetsutbildning.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Joachim Håkansson
Gymnasiedirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

1. Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan;
2. Konsekvensutredning avseende förslag till ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2025-05-21

Remiss avseende förslag till ändring i Skolverkets föreskrifter om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan

Skolverket översänder härmed förslag på föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan.

Den riksrekryterande spetsutbildningen ska bli ett permanent inslag i gymnasieskolan. Bestämmelser om riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen i gymnasieskolan har därför förts in i 5 kap. gymnasieförordningen (2010:2039). I den nämnda förordningen har det även gjorts vissa förtydliganden avseende bestämmelserna om riksrekryterande estetisk spetsutbildning. De nya bestämmelserna trädde i kraft den 30 oktober 2024 och ska tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

Av de nya bestämmelserna framgår bland annat under vilka förutsättningar riksrekryterande spetsutbildning ska beslutas av Skolverket. Det framgår även vilka krav som ska gälla för behörighet och urval till dessa utbildningar och vad en ansökan från huvudmannen om att få anordna utbildningen ska innehålla.

Skolverket vill ge remissinstanserna möjlighet att yttra sig över förslagen och särskilt de delar i förslagen som är relevanta för remissinstansen. Eventuella synpunkter ska vara Skolverket tillhanda **senast den 27 maj 2025**. Skicka gärna svar som e-post till camilla.ronnberg@skolverket.se alternativt till registrator@skolverket.se. Ange Skolverkets diarienummer 2025:670.

Vid eventuella frågor hänvisas till Camilla Rönnberg som nås via camilla.ronnberg@skolverket.se alternativt på telefon 08-527 330 09.

På Skolverkets vägnar

Camilla Rönnberg, jurist

Bilagor

1.Sändlista

2. Konsekvensutredning

3. Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan

Föreskrifter**om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan;**

beslutade den dd mm åå.

Med stöd av 14 kap. 2 § gymnasieförordningen (2010:2039) föreskriver Skolverket i fråga om Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan

dels att 1, 2 och 4 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 2 a §, av följande lydelse.

1 §¹ Förutsättningar för godkännande av andra riksrekryterande utbildningar än idrottsutbildningar framgår av 5 kap. 13 § (*egna examensmål och andra avvikelser*), 12 och 19 §§ (*riksrekryterande yrkesutbildning*), 12 b och 21 §§ (*riksrekryterande estetisk spetsutbildning*) samt 12 b och 22 a §§ (*riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen*) gymnasieförordningen (2010:2039).

2 §² Bestämmelser om vad en ansökan ska innehålla finns i 5 kap. 14 § (*samtliga utbildningar*), 20 § (*riksrekryterande yrkesutbildning*) och 22 § (*riksrekryterande estetisk spetsutbildning*) gymnasieförordningen (2010:2039).

En ansökan om riksrekryterande yrkesutbildning eller riksrekryterande utbildning med eget examensmål ska utöver vad som anges i första stycket innehålla uppgifter om skolans resurser, eventuell tidigare erfarenhet av utbildning med motsvarande innehåll, elevprognos och en beskrivning av den nationella efterfrågan eller det nationella intresse som ska tillgodoses genom utbildningen.

En ansökan om riksrekryterande spetsutbildning ska utöver vad som anges i första stycket innehålla uppgifter om skolans resurser, eventuell tidigare erfarenhet av utbildning med motsvarande innehåll och en elevprognos som visar att det finns elever med särskilda kunskaper och färdigheter som efterfrågar utbildningen. Om ansökan avser en riksrekryterande spetsutbildning enligt 5 kap. 21 § gymnasieförordningen ska ansökan dessutom innehålla uppgift om det nationella intresse som ska tillgodoses genom utbildningen.

2 a § En ansökan om riksrekryterande spetsutbildning enligt 5 kap. 21 och 22 a §§ gymnasieförordningen (2010:2039) ska, utöver vad som anges i 2 §, innehålla följande uppgifter.

¹ Senaste lydelse SKOLFS 2011:193.

² Senaste lydelse SKOLFS 2011:193.

- De nivåer med särskild fördjupning eller breddning inom det ämne eller ämnesområde som utbildningen är inriktad mot.
- Skolenhetens etablerade samarbete med en högskola.
- Hur spetsutbildningen gör det möjligt för en elev att utöver sina gymnasiestudier delta i kurser vid en högskola.

I förekommande fall ska en ansökan om riksrekryterande spetsutbildning enligt 5 kap. 22 a § gymnasieförordningen även innehålla en beskrivning av innehållet i de specialiseringsämnena och spetsämnena som ingår i spetsutbildningen.

4 §³ En ansökan om riksrekryterande utbildning ska göras via Skolverkets webbplats.

En ansökan om riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen sker genom en av Skolverket tillhandahållen blankett som finns på Skolverkets webbplats.

Enskilda huvudmän ska enligt 2 kap. 1 och 4 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) lämna ansökan om så kallad riksrekryterande utbildning till Statens skolinspektion.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 oktober 2025.

På Skolverkets vägnar

GENERALDIREKTÖREN

Föredragande

³ Senaste lydelse SKOLFS 2011:193.

Konsekvensutredning avseende förslag till ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

1. Bakgrund

Det har sedan läsåret 2009/10 pågått en försöksverksamhet med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen, enligt förordningen (2008:793) om försöksverksamhet med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning och statsbidrag för sådan utbildning.

Den riksrekryterande spetsutbildningen ska bli ett permanent inslag i gymnasieskolan. Bestämmelser om riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen i gymnasieskolan har därför förts in i 5 kap. gymnasieförordningen (2010:2039). I den nämnda förordningen har det även gjorts vissa förtydliganden avseende bestämmelserna om riksrekryterande estetisk spetsutbildning. De nya bestämmelserna trädde i kraft den 30 oktober 2024 och ska tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

Av de nya bestämmelserna framgår bland annat under vilka förutsättningar riksrekryterande spetsutbildning ska beslutas av Skolverket. Det framgår även vilka krav som ska gälla för behörighet och urval till dessa utbildningar och vad en ansökan från huvudmannen om att få anordna utbildningen ska innehålla.

2. Skolverkets överväganden och förslag

2.1 Problemet och den förändring som Skolverket eftersträvar samt vilka konsekvenser som bedöms uppstå om ingen åtgärd vidtas

Skolverket ska, efter ansökan av huvudmannen och under förutsättning att i gymnasieförordningen angivna förutsättningar är uppfyllda, besluta om riksrekryterande estetisk spetsutbildning för det estetiska programmet och om riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen för ett högskoleförberedande program eller inriktning på ett sådant program. Dessa riksrekryterande spetsutbildningar regleras i 5 kap. 12 b, 21 och 22 a §§ gymnasieförordningen. Besluten ska gälla för högst fyra antagningsomgångar.

Skolverket har sedan tidigare meddelat föreskrifter om de ansökningar som omfattas av 5 kap. gymnasieförordningen, bland annat genom Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan. Eftersom det nu

införs en ny typ av riksrekryterande utbildning i 5 kap. gymnasieförordningen ser Skolverket ett behov av att reglera vad som ska gälla i fråga om ansökan om godkännande för sådan utbildning i likhet med vad som är reglerat för annan riksrekryterande utbildning. Därutöver ser Skolverket ett behov av att göra vissa följdändringar till följd av att bestämmelserna om riksrekryterande estetisk spetsutbildning förändras.

Skolverket bedömer att det är nödvändigt att ändra ovan nämnda föreskrifter. Syftet är att det ska bli tydligt i samband med ansökan vad som krävs av huvudmän för ovan beskrivna riksrekryterande utbildningar, men också för att säkerställa en likvärdig och rättssäker hantering av samtliga ansökningar om att få anordna dessa utbildningar. Att inte reglera vad som gäller i fråga om ansökan om riksrekryterande spetsutbildning skulle kunna innebära att det kan bli otydligt för huvudmännen vad som krävs av dem i samband med ansökan. Detsamma gäller avseende den estetiska spetsutbildningen. Att inte ändra föreskrifterna skulle också innebära att de inte är uppdaterade i förhållande till ny reglering avseende riksrekryterande utbildning. Skolverket bedömer därför att detta inte är ett lämpligt alternativ.

2.2 Redogörelse för de olika alternativ som finns för att uppnå förändringen

Som nämnts inledningsvis startade en försöksverksamhet med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning läsåret 2009/10. Inom ramen för försöksverksamheten har Skolverket meddelat särskilda föreskrifter om ansökan för att få delta i försöksverksamheten med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning (Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2008:83] om ansökan om försöksverksamhet med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning). Skolverket har därför övervägt att ta fram helt nya föreskrifter för ansökan om riksrekryterande spetsutbildning. Behovet av att reglera ansökan för annan riksrekryterande utbildning enligt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan finns dock fortsatt kvar. Eftersom ansökan avseende de olika riksrekryterande utbildningarna, med vissa få undantag, dock behöver innehålla samma uppgifter, bedömer myndigheten att det finns fördelar med att samla all reglering avseende ansökan om riksrekryterande utbildning i samma föreskrifter. Skolverket bedömer därför att det är lämpligare att ändra i myndighetens befintliga föreskrifter och föra in bestämmelser om ansökan om riksrekryterande utbildning i dessa föreskrifter, i stället för att ta fram helt nya föreskrifter. Beskrivning av förändringarna i 5 kap. gymnasieförordningen Vidare resonemang bakom det valda alternativet och framgår nedan.

I 5 kap. gymnasieförordningen finns bestämmelser om avvikelser inom de nationella programmen, bland annat vad gäller förutsättningar för godkännande för sådana avvikelser och vad ansökan om godkännande om sådana avvikelser ska innehålla. En offentlig huvudman får ansöka om att en utbildning ska vara riksrekryterande. Enskilda huvudmän får ansöka om motsvarande prövning för att få en avvikelse i form av så kallad riksrekryterande utbildning. Ansökan görs hos Skolverket senast den 31 januari året innan utbildningen på programmet planeras att starta. Enskilda huvudmän ska, enligt 2 kap. 1 och 4 §§ gymnasieförordningen, ge in ansökan till Skolinspektionen. Detta ska gälla även för huvudmän som ansöker om att få bedriva en riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen.

Riksrekryterande spetsutbildning i nämnda ämnen ska beslutas för ett högstskoleförberedande program eller en inriktning på ett sådant program om följande förutsättningar i 5 kap. 12 b och 22 a §§ gymnasieförordningen är uppfyllda.

- Spetsutbildningen innehåller nivåer med särskild fördjupning eller breddning inom det ämne eller ämnesområde som utbildningen är inriktad mot.
- Skolenheten har ett etablerat samarbete med en högskola som erbjuder kurser i det ämne eller ämnesområde som spetsutbildningen är inriktad mot och spetsutbild-

ningen gör det möjligt för en elev att utöver sina gymnasiestudier delta i kurser vid en högskola.

- Utbildningen efterfrågas av elever med särskilda kunskaper och färdigheter inom det ämne eller ämnesområde som utbildningen är inriktad mot.
- Utbildningen är av god kvalitet.
- Kostnaden för utbildningen är rimlig i förhållande till utbildningens syfte och kostnaden för annan gymnasial utbildning.

Utöver detta krävs att uppställda behörighetskrav och urvalsgrunder uppfyller kraven i gymnasieförordningen och det får inte heller finnas något eget examensmål för utbildningen. För behörighet till spetsutbildningen ska det krävas att den sökande har kunskaper i ett sådant ämne eller inom ett sådant ämnesområde som är utmärkande för utbildningen och att den sökandes kunskapsnivå är väsentligt högre än vad som krävs för att han eller hon ska uppfylla kraven för betyget A i förhållande till betygskriterierna för årskurs 9 i grundskolan. Ett prov ska, enligt 5 kap. 15 § gymnasieförordningen, användas för att bedöma den sökandes kunskaper. Vid urval bland behöriga sökande ska, förutom till betygen, hänsyn tas till provet, 5 kap. 16 § gymnasieförordningen.

I 5 kap. 14 § gymnasieförordningen finns viss reglering av vad ansökan ska innehålla. Av ansökan ska det framgå vilket nationellt program den avser och den ska innehålla uppgifter om kostnaden för utbildningen. När det gäller en riksrekryterande spetsutbildning i gymnasieskolan ska ansökan även innehålla en beskrivning av hur huvudmannen avser att ställa upp särskilda förkunskapskrav och tillämpa kompletterande urvalsgrunder. En ansökan om riksrekryterande spetsutbildning i ovan nämnda ämnen ska också innehålla en redogörelse för det prov som ska användas för bedömning av kunskaperna och för hur provet gör det möjligt att bedöma om den sökande har den kunskapsnivå som krävs.

De förändringar som införts i gymnasieförordningen avseende den riksrekryterande estetiska spetsutbildningen handlar om att regleringen för ansökan om godkännande för de olika spetsutbildningarna ska vara så lika som möjligt. För den estetiska spetsutbildningen krävs dock även ett yttrande från en högskola för att visa på det nationella intresset för utbildningen. För den estetiska spetsutbildningen finns inte heller något uttryckligt krav på att ett prov ska användas för bedömning av om den sökandes uppfyller de särskilda förkunskapskraven. Vid urval bland behöriga sökande ska dock, förutom betygen, hänsyn tas till ett prov för bedömning av den sökandes kunskaper eller färdigheter även för den estetiska spetsutbildningen.

Skolverket anser att det är viktigt att det är tydligt vad som krävs av huvudmannen vid ansökningsförfarandet för att säkerställa en likvärdig, effektiv och rättssäker hantering av ansökningarna. Att det blir tydligt vilka krav som ställs i fråga om ansökan bedöms även bidra till att Skolverket på ett ändamålsenligt sätt kan bedöma den sökta spetsutbildningens kvalitet och om kraven för godkännande är uppfyllda. Skolverket föreslår därför en ändring av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan.

Förslaget innebär att dessa föreskrifter även kommer att omfatta ansökan om riksrekryterande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen. Enligt nuvarande lydelse av föreskrifterna ska ansökan, för samtlig riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan, utöver det som anges i gymnasieförordningen innehålla uppgifter om skolans resurser, eventuell tidigare erfarenhet av utbildning med motsvarande innehåll, elevprognos och en beskrivning av den nationella efterfrågan eller det nationella intresse som ska tillgodoses genom utbildningen. Den föreslagna ändringen innebär att detta kommer att gälla även för en ansökan om riksrekryte-

rande spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen. Ansökan ska även innehålla en beskrivning av innehållet i de specialiseringsämnena eller spetsämnena som ska ingå i utbildningen

Ansökan ska dock inte innehålla en beskrivning av det nationella intresse som ska tillgodoses genom utbildningen, eftersom det inte är ett krav för godkännande för sådan utbildning enligt gymnasieförordningen.

I övrigt föreslås vissa redaktionella och språkliga ändringar.

3. Analys av de författningsförslag som lämnas

3.1 Vilka som berörs av förslagen

Förslaget berör huvudmän som avser att starta riksrekryterande spetsutbildning i ovan angivna ämnen eller riksrekryterande estetisk spetsutbildning. Totalt har 21 huvudmän, varav 17 kommunala och 4 enskilda, beviljats deltagande i försöksverksamheten med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning. De 26 skolor som har deltagit har sammanlagt erbjudit 31 spetsutbildningar inom försöksverksamheten. I propositionen Att lättare få läsa i snabbare takt och på en högre nivå (prop. 2023/24:79) gör regeringen bedömningen att antalet huvudmän som väljer att anordna spetsutbildning förväntas öka till följd av förslagen i den propositionen.

Enligt Skolverkets statistik fanns läsåret 22/23 totalt 1 113 elever i den ovan nämnda försöksverksamheten, fördelat på 24 olika ämnesområden. Eleverna var fördelade i utbildningar inom följande områden: 186 inom ekonomi, 346 inom humaniora och samhällsvetenskap, 120 inom matematik, 373 inom naturvetenskap samt 88 elever inom teknikvetenskap.

För start läsåret 2025/26 har 28 ansökningar om spetsutbildning beviljats, 20 från kommunala huvudmän och 8 från enskilda huvudmän. Matematik är det vanligaste ämnesområdet med nio beviljade spetsutbildningar. Därutöver har åtta samhällsvetenskapliga, sex teknikvetenskapliga och fem naturvetenskapliga spetsutbildningar beviljats.

När det gäller den riksrekryterande estetiska spetsutbildningen har totalt 35 huvudmän godkännande för utbildningen, varav 25 kommunala och 10 enskilda huvudmän.

När det gäller den estetiska spetsutbildningen fanns det 1 698 registrerade elever enligt Skolverkets statistik för läsåret 2023/24. Största andelen elever är fördelade på musikområdet. Exempel på andra utbildningar är inom områdena bild- och formgivning, teater, animation, estetik och media samt dans.

3.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda

Skolverket bedömer att de nu föreslagna ändringarna i föreskrifterna i sig inte medför några särskilda konsekvenser och kostnader, utan att det är bestämmelser i ovanliggande rätt om förutsättningarna för riksrekryterande spetsutbildning och vilka uppgifter som ska ingå i ansökan som kan medföra konsekvenser för huvudmännen

3.3 Beskrivning av andra relevanta konsekvenser

Artikel 28 och 29 i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) gäller barns rätt till utbildning. Enligt artikel 2 i barnkonventionen har alla barn samma

rättigheter och lika värde. Skolverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna bidrar till att stärka barns och elevers rättigheter enligt artikel 2, 28 och 29 på följande sätt.

Förändringarna i regleringen av de riksrekryterande utbildningarna syftar till att öka likvärdigheten i utbildningen inom skolväsendet och ge elever som snabbare når skolans mål större möjligheter att utvecklas och få tillräckliga utmaningar i sitt lärande, oavsett var i landet de bor (se prop. 2023/24:79 s 94). Det kommer att vara frivilligt för eleverna att ta del av dessa möjligheter. Skolverkets nu föreslagna föreskrifter syftar till att tydliggöra regleringen kring ansökan om godkännande för sådan utbildning varför dessa bidrar på ett positivt sätt för barns rätt till utbildning. Skolverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna ur samma perspektiv även kan ha positiva konsekvenser för elever med funktionsnedsättning, elever som tillhör nationella minoriteter samt för jämställdheten.

3.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

En utgångspunkt för Skolverket har varit att den föreslagna regleringen i så stor utsträckning som möjligt ska vara densamma som den befintliga regleringen i myndighetens föreskrifter vad gäller ansökan om annan riksrekryterande utbildning.¹ Vid framtagandet av föreskrifterna har vidare en utgångspunkt varit att det inte ska ställas fler krav än vad som bedömts motiverat och nödvändigt utifrån de krav på godkännande som ställs i 5 kap. gymnasieförordningen, samtidigt som uppgifterna som lämnas i ansökan ska vara tillräckliga för att myndigheten ska kunna bedöma utbildningens kvalitet.

Inom ramen för den ovan nämnda försöksverksamheten med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning i matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen har huvudmännen ansökt om deltagande på en pappersblankett i enlighet med myndighetens numera upphävda föreskrifter². När den riksrekryterande gymnasiala spetsutbildningen skulle bli permanent var avsikten att huvudmännen i stället skulle kunna ansöka elektroniskt, på samma sätt som för övriga ansökningar om avvikelser enligt 5 kap. gymnasieförordningen. Detta har emellertid inte varit möjligt, varför ansökan även fortsättningsvis behöver göras på en pappersblankett. Avsikten kvarstår dock att framöver möjliggöra att ansökan kan göras elektroniskt. Att ansökningsförfarandet är detsamma som för övriga liknande utbildningar bedöms underlätta för de huvudmän som ansöker om godkännande för riksrekryterande spetsutbildning, särskilt om huvudmannen ansöker om godkännande för flera utbildningar samtidigt.

3.5 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Skolverket bedömer att de föreslagna ändringarna behöver träda i kraft i god tid inför kommande ansökningsomgång (utbildning som startar hösten 2027). Sista ansökningsdag för utbildning som planeras att starta hösten 2027 är den 31 januari 2026. Ansökan öppnar troligen i början av november 2025. Skolverket föreslår därför att ändringarna ska träda i kraft den 1 oktober 2025.

Skolverket planerar att informera om de ändrade föreskrifterna för ansökan på myndighetens webbplats, samt i kontakter som myndigheten har med exempelvis huvudmän och Föreningen Sveriges spetsutbildningar.

¹ Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:31) om ansökan om riksrekryterande utbildning i gymnasieskolan.

² Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2008:83) om ansökan om försöksverksamhet med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning.

3.6 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av författningsförslagen kan utvärderas

Skolverket förvaltar alla sina myndighetsföreskrifter. Minst en gång om året kontrolleras övergripande att föreskrifterna är korrekta, aktuella och ändamålsenliga.

4. Bedömning av om författningsförslagen inskränker den kommunala självstyrelsen

Förslaget innebär inte någon inskränkning av den kommunala självstyrelsen eller några förändringar av kommunala befogenheter eller skyldigheter. Förslaget innebär endast ändringar till följd av de ovan beskrivna ändrade bestämmelserna i 5 kap. gymnasieförordningen.

5. Bedömning av om författningsförslagen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Förslaget berör inte frågor som regleras i EU-rätten. Skolverket bedömer därför att förslaget inte påverkar de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

6. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Skolverkets bemyndigande till de föreslagna föreskrifterna finns i 14 kap. 2 § gymnasieförordningen.

7. Samråd

Skolverket har under arbetets gång haft möten med Enheten för tillståndsprövning på Skolinspektionen.